

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

ПІДГОРНИЙ БОГДАН АНАТОЛІЙОВИЧ

УДК 342.951

**АДМІНІСТРУВАННЯ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ СИНТЕТИЧНИХ
НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2016

Дисертація є рукописом.

Робота виконана на кафедрі адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор

Настюк Василь Якович, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, завідувач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений діяч науки і техніки

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор, **Комзюк Анатолій Трохимович**, Харківський національний університет внутрішніх справ, професор кафедри адміністративного права та процесу, заслужений діяч науки і техніки України;

кандидат юридичних наук **Кравченко Олексій Олегович**, Служба безпеки України, старший оперуповноважений Департаменту захисту національної державності.

Захист відбудеться “27” жовтня 2016 р. о 13.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.086.01 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого (61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77).

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 84 а).

Автореферат розіслано “22” вересня 2016 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

В. Ю. Шепітько

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Доктринальне розроблення проблематики комплексного адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів є новим та неосвоєним напрямком вітчизняної адміністративно-правової науки. Дослідження елементів публічного адміністрування у цій сфері пов'язано із зростанням обсягу пропонування наркотиків і є істотним криміногенним чинником, що загрожує громадській безпеці, у зв'язку з чим правоохоронні органи повинні зосередити зусилля на найбільш загрозованих сегментах, які стимулюють незаконний обіг наркотиків. Одним із таких сегментів є зростання незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів, яке спостерігається як в Україні, так і світі. За даними Європейського Центру моніторингу наркотиків і наркозалежностей до основних загроз відносить появу нових синтетичних наркотичних засобів, а за інформацією Управління ООН з наркотиків і злочинності кількість вилучень синтетичних наркотичних засобів із незаконного обігу знаходиться на другому місці, поступаючись тільки всесвітнім конфіскаціям гашишу.

Особливого значення у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні набуває проблематика щодо відсутності ефективної координації дій суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та чіткого розподілу сфер відповідальності, неналежного оволодіння новими методами виявлення незаконних синтетичних наркотичних засобів, зокрема з використанням комп'ютерних мереж, розширення контактів з Інтерполом, Європолом та іншими міжнародними правоохоронними структурами. Не налагоджено ефективне співробітництво з органами місцевого самоврядування та громадськістю, у проведенні комплексу заходів протидії незаконних синтетичних наркотичних засобів на території населених пунктів з досить високою концентрацією їх незаконного обігу, що підкреслює актуальність даного дослідження. За таких умов актуалізується потреба у суттєвому підвищенні рівня правової оптимізації адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів з урахуванням можливостей адміністративного права.

Важливим підґрунтям дисертаційної роботи послужили праці таких відомих українських і зарубіжних учених як: В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Г. В. Атаманчук, В. Г. Афанасьєв, Д. М. Бахрах, Ю. В. Баулін, О. М. Бандурка, В. Г. Баяхчев, Ю. П. Битяк, В. І. Борисов, В. М. Гарашук, В. В. Голіна, І. П. Голосніченко, З. С. Гладун, Н. О. Гуторова, С. А. Роганов, А. М. Сергеев, С. Г. Стеценко, Н. І. Золотарьова, В. Г. Зазулін, В. В. Зуй, Р. А. Калюжний, С. В. Ківалов, Л. В. Коваль, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Копан, А. Т. Комзюк, Б. А. Кормич, О. О. Кравченко, А. А. Музика, В. Я. Настюк, М. І. Панов, М. П. Селіванов, А. О. Селіванов, Ю. А. Тихомиров, В. А. Тимошенко, О. М. Шевчук, Х. П. Ярмачі та ін.

Разом з тим, у вітчизняній юридичній літературі бракує комплексних наукових досліджень адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Тому існує потреба розкриття сутності теоретико-правових засад зазначеного адміністрування, визначення особливостей його

форм та методів, виявлення конкретних напрямків удосконалення законодавства з окреслених питань й надання пропозицій по підвищенню ефективності правових норм.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація робота виконана на кафедрі адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого відповідно до Комплексної цільової програми «Конституційно-правові проблеми забезпечення верховенства права у функціонуванні механізму публічної влади в Україні» (номер державної реєстрації 0111U000966). Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого 24 грудня 2012 р. (Протокол № 4).

Мета й завдання дослідження. Метою даного дослідження є удосконалення правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів шляхом висвітлення його правової природи й основних особливостей форм та методів, розробки й обґрунтування пропозицій з підвищення ефективності чинного антинаркотичного законодавства, що регламентує окреслену сферу.

Для досягнення вказаної мети поставлені наступні завдання:

- з'ясувати сутність та виокремити правові засади адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- надати адміністративно-правову характеристику діяльності суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та здійснити їх класифікацію;
- систематизувати джерела правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- визначити особливості змісту адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- розкрити форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- виділити методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- запропонувати напрями оптимізації законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Об'єктом дослідження виступають суспільні правовідносини, що виникають при адмініструванні протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні.

Предмет дослідження – адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні.

Методи дослідження. Методологічне підґрунтя дисертаційного дослідження становить цілісна й узгоджена система методів, способів і прийомів наукового пізнання, що надала змогу належним чином проаналізувати обране правове явище в єдності його соціального змісту і юридичної форми. В основу методологічної конструкції даної роботи покладено фундаментальні, загальнонаукові і спеціальні методи.

Діалектичний метод пізнання процесів, що відбуваються у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, дозволив розглянути їх у розвитку і взаємозв'язку,

виявити усталені напрями й закономірності в цілому. За допомогою логіко-семантичного та формально-юридичного методів сформульовано й поглиблено понятійний апарат у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів (підрозділи 1.1; 2.1; 2.2). Статистичний метод використовувався в роботі з матеріалами Міністерства внутрішніх справ України (підрозділи 1.1; 1.2; 2.2). Нормативно-логічний сприяв аналізу законодавства, що регламентує адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів (підрозділ 1.2). Системно-структурний метод було задіяно в процесі розкриття сутності адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів (підрозділ 1.1), особливостей правового статусу суб'єктів, які забезпечують таке адміністрування (підрозділ 1.3), форм, методів такого адміністрування (підрозділ 2.2; 2.3) і специфіки змісту адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та протидія їх незаконному обігу (підрозділ 2.1). Порівняльно-правовий і компаративний методи стали в нагоді при розгляді загальних і спеціальних законодавчих актів з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів сприяли виявленню переваг і недоліків відповідної нормативної регламентації (підрозділи 1.2; 2.1; 2.2; 2.3) та окресленню перспектив оптимізації правового регулювання в досліджуваній сфері (підрозділ 3.1; 3.2). Оперування методами моделювання, аналізу й синтезу дозволило сформулювати пропозиції з удосконалення чинного антинаркотичного законодавства в досліджуваній царині.

Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять Конституція України, закони й постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативні акти Міністерства охорони здоров'я України та інших центральних органів виконавчої влади, узагальнення практики діяльності правоохоронних та контролюючих органів в цій сфері, публікації в періодичних виданнях, енциклопедична й довідкова література.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дана робота є одним з перших в Україні комплексним, узагальненим дослідженням сучасного стану адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, яке дало змогу сформулювати авторське бачення шляхів оптимізації законодавства з окресленої сфери й результати якого можуть бути використані у правотворчій і практичній діяльності правоохоронних та контролюючих органів в цій сфері і в подальших наукових розробках з окресленої тематики.

У роботі обґрунтовується низка концептуальних понять, теоретичних положень і висновків, практичних рекомендацій по удосконаленню антинаркотичного законодавства.

Уперше:

- обґрунтовано сутність і надано правову характеристику адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;
- запропоновано власну класифікацію: а) суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; б) форм та методів адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;

– визначено зміст та елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;

– систематизовано законодавство з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Удосконалено:

– категоріально-понятійний апарат з відповідної проблематики, зокрема, запропоновано авторські дефініції таких понять: (а) «адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів», (б) «форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів», (в) «методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів»;

– концептуальні положення щодо визначення особливостей адміністративно-правового статусу суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, шляхом з'ясування їх місця й ролі в окресленій сфері й розмежування їх повноважень, на підставі чого виділено організаційно-правові форми їх антинаркотичної діяльності та здійснено авторську їх класифікацію;

– характеристику елементів правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Набули подальшого розвитку:

– підходи стосовно забезпечення адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів як предметного підґрунтя відповідних інститутів законодавства України та ЄС;

– обґрунтування основних напрямів оптимізації законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в умовах активізації її євроінтеграційної стратегії на підставі міжнародних конвенцій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні положення й результати дисертації можуть бути використані:

– у науково-дослідній діяльності – в процесі подальшого поглибленого вивчення проблем правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;

– у правотворчості – при удосконаленні адміністративного й антинаркотичного законодавства, зокрема, при підготовці змін чи доповнень до Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів», інших законодавчих і підзаконних нормативних актів, що стосується нормативного впорядкування адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів;

– у правозастосуванні – з метою вдосконалення діяльності компетентними органами держави практики реалізації антинаркотичного законодавства в окресленій царині;

– у навчальному процесі – під час підготовки певних розділів підручників, навчальних посібників, текстів лекцій, відповідних рекомендацій з курсів з «Адміністративне право України», «Адміністративна

діяльність органів внутрішніх справ», «Фармацевтичне право» й у процесі їх викладання, а також при розробленні нових програм навчальних спецкурсів як «Адміністрування наркоконтролю в Україні» (акти впровадження: а) від 6 листопада 2015 року Сумського училища професійної підготовки працівників міліції) б) від 18 грудня 2016 року у навчальний процес Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого);

– у правовиховній діяльності – для підвищення рівня правової культури населення, професіоналізму працівників контролюючих і правоохоронних органів цієї сфери (акти впровадження: а) від 17 листопада 2015 року Комунального закладу Сумської обласної ради «Обласний наркологічний диспансер»; б) від 11 листопада 2015 року Управління охорони здоров'я Сумської обласної державної адміністрації).

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дисертації доповідалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Недержавний сектор безпеки: сучасний досвід та проблеми порівняльно-правового регулювання» (м. Харків, 19 квітня 2014 р.), «Міжнародні та національні правові виміри забезпечення стабільності» (м. Львів, 25- 26 квітня 2014 р.), «Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи» (м. Дніпропетровськ, 9-10 травня 2014 р.), «Громадське суспільство в Україні: проблеми забезпечення правотворчої діяльності» (м. Донецьк, 9-10 травня 2014 р.), «Розвиток цивільної безпеки України в контексті євроінтеграції» (м. Харків, 25 листопада 2015 р.), а також обговорювалися на засіданнях кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Публікації. Основні положення, висновки та пропозиції дисертаційного дослідження викладено в п'яти наукових статтях опублікованих у фахових виданнях, одна із них в зарубіжному виданні, та в п'яти тезах доповідей на наукових конференціях, «круглих столах».

Структура і обсяг дисертації. Структура дисертації зумовлена метою та предметом дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків та переліку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 257 сторінок, з яких основного тексту 191. Список використаних джерел охоплює 279 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено її зв'язок з науковими планами і програмами, мету й завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукову новизну, показано практичне значення отриманих результатів, їх апробацію, наведено дані щодо публікацій.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні» складається з трьох підрозділів, в яких визначено об'єктивні передумови становлення адміністрування протидії незаконному обігу наркотичних засобів, його місце в категоріальному апараті юриспруденції, встановлено коло суб'єктів у досліджуваній сфері.

У підрозділі 1.1 «Теоретичні основи сутності адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» доведено, що відносини, які супроводжують адміністрування протидії незаконному обігу наркотичних засобів, характеризуються підпорядкованістю переважно закону, децентралізацією, узгодженням інтересів учасників процесу, відповідальністю суб'єкта і об'єкта адміністрування протидії незаконному обігу наркотичних засобів та в більшості випадків пов'язані із виконавчою гілкою влади і розглядається як професійна діяльність, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду щодо вивчення, розробки та впровадження напрямів державної політики в сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Проаналізовано критерії класифікації синтетичних наркотичних засобів та запропоновано власну систематизацію вищенаведених засобів. Визначено авторське розуміння термінів: як «синтетичний наркотичний засіб (синтетичні наркотики)», «незаконний обіг синтетичних наркотичних засобів» та протидія незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» – це застосування комплексу заходів правового, економічного, медичного і соціального характеру, спрямованих на скорочення їх незаконного обігу та немедичного вживання синтетичних наркотичних засобів, і пов'язаних з ними правопорушень до рівня мінімальної небезпеки для суспільства.

У підрозділі 1.2 «Правове регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» проаналізовано діючу нормативну базу з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Встановлено, що чинне законодавство чітко регламентує адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів, проте виявлено в ньому деякі прогалини, які потребують урегулювання на законодавчому та нормативно-правому рівні.

У хронологічному порядку охарактеризовано нормативні акти як національні так міжнародні, укладених в період становлення незалежності України, які сприяли розвитку їх співробітництва з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Указано на недоліки правової регламентації адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів й запропоновано шляхи можливого удосконалення законодавства, що регулює окреслене питання.

У підрозділі 1.3 «Суб'єкти, які забезпечують адміністрування у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та розмежування їх повноважень» запропоновано авторську класифікацію вищевказаних суб'єктів, наведено їх детальну характеристику та обґрунтовано правові й організаційні засади розмежування їх повноважень. Констатовано, що досягнення мети державної політики в сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів передбачає створення державних органів спеціальної компетенції, структура яких відповідає об'єктивним закономірностям організації й функціонування органів, що мають певні спільні основи діяльності (субординація, координація, реординація), що дає можливість їх класифікувати в різні групи. Запропонована авторська класифікація суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в залежності від характеру компетенції на: 1) загальну; 2) спеціальну; та 3) змішану.

Доведено, що законодавчо визначається розмежування повноважень суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Їх правовий статус має вертикальну і горизонтальну структуру. Перша передбачає розмежування повноважень і компетенції працівників державних органів адміністрування залежно від рівня органу й займаної посади; друга – чітко визначає права й обов'язки між органами одного рівня, що зумовлено великою кількістю напрямків їх галузевої діяльності. При цьому загальні засади правового регламентування діяльності суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів не повинні передбачати єдиного їх правового статусу, а навпаки, мають враховувати особливості певних напрямків їх діяльності стосовно забезпечення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Розділ 2 «Особливості забезпечення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні» складається з трьох підрозділів, в яких проаналізовано сутність даного виду адміністрування, передумови його виокремлення, розкрито особливості зовнішнього вираження форм та методів галузевого адміністрування.

У підрозділі 2.1 «Зміст та елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» запропоновано авторське тлумачення поняття «правовий механізм адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів». Наведено та охарактеризовано елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Встановлено, що адміністративно-правові норми у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це встановлені державою загальнообов'язкові правила поведінки учасників правовідносин у сфері у сфері адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів реалізація яких при невиконанні забезпечується державним примусом. Охарактеризовано адміністративно-правові відносини у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

У структурі механізму регулювання адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів можуть бути виділені й інші факультативні елементи. Вважаємо за потрібне до них віднести: 1) норми тлумачення права, 2) принципи права, 3) акти застосування права, законність, правосвідомість та правову культуру. Визначено, що принципи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це основні положення, які відображають пізнані та засвоєні людиною об'єктивні закони та закономірності, якими суб'єкти адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів керуються у процесі створення й функціонування системи адміністрування. Розрізняють дві групи принципів: загальні, що впливають на всі сфери адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та спеціальні принципи – це побудова і здійснення процесу адміністрування в цій сфері. Відзначається, в частині державних гарантій надання допомоги споживачам наркотиків одним із різновидів таких гарантій є надання соціальних послуг особам, які отримують замісну

підтримувальну терапію агоністами опіоїдів. Види таких послуг є: 1) психологічні; 2) соціально-медичні; 3) юридичні; 4) інформаційні тощо.

У підрозділі 2.2 «*Форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів*» висвітлено суттєві ознаки таких форм та запропоновано авторську дефініцію поняття «форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів». Зауважується, що нормотворча діяльність суб'єктів адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це діяльність будь якого органу державної влади чи його структурних підрозділів і посадових осіб щодо встановлення, зміни, доповнення або скасування норм антинаркотичного законодавства, видання і введення в дію нормативно правових актів, що регламентують порядок здійснення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Визначено форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів як правозастосовну, правоохоронну, організаційну та виховну. Правозастосовна форма – полягає у виданні правозастосовних актів, які деталізують матеріальні та процесуальні норми антинаркотичного законодавства. Правоохоронна форма – передбачає у межах своїх повноважень застосування заходів щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Організаційна форма характеризується створенням умов для виконання правових форм і конкретизується у повноваженнях органів адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Виховна форма – полягає у створенні відповідних умов для підвищення рівня правосвідомості всіх осіб щодо дотримання законодавства у сфері адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів створення умов для їх самовиховання. Запропоновано власну класифікацію форм адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів із поділом на правові та неправові. Серед правових форм виділено спеціальні та охарактеризовано види досліджуваних форм. Окреслено особливості правових форм адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Проаналізовано особливості спеціальних форм адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів залежно від розподілу на групи та та види і з'ясовано їх зміст. Охарактеризовано специфіку неправових форм адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

У підрозділі 2.3 «*Методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів*» пропонується авторське визначення категорії «методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів». Відзначається, що методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів можна поділити на 1) адміністративно-правові та 2) адміністративно-організаційні, а також залежно від характеру впливу суб'єкта на об'єкт на: а) прямі та б) непрямі. Основними методами адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів є переконання та примус. Запропоновано поняття «переконання у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів». Аргументовано, що основними способами переконання у сфері

адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів є: 1) правове пропагування, роз'яснення завдань й функцій і сутності законів, державної наркополітики у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів та дотримання вимог правомірної поведінки; 2) виховання, навчання та переймання передового досвіду з питань протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; 3) постійне інформування населення про стан справ та стимулювання ініціативи громадськості у справі надання державним органам допомоги у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; 4) проведення профілактичних заходів щодо недопущення правопорушень у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Відмічається важливість методу заохочення у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. За допомогою якого формується правомірна поведінка працівників органів влади, забезпечується їх мотивація, добросовісне виконання їх службових обов'язків у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Запропоновано власне поняття конструкції «адміністративний примус в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотиків». Обґрунтовано, що заходи адміністративного примусу з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів доцільно поділити на групи: а) адміністративного попередження; б) адміністративного припинення; в) адміністративного стягнення; г) адміністративно-процесуального забезпечення.

Констатовано, що заходи адміністративного попередження правопорушень у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, можна поділяти на дві групи, що застосовуються: 1) до фізичних осіб, 2) до юридичних осіб незалежно від форми власності. Особливу увагу приділено заходам адміністративного припинення у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, до яких віднесено: а) заходи припинення особистого характеру; б) заходи припинення майнового характеру; в) заходи припинення фінансового характеру. Серед запобіжних заходів у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів виділено, як загальні, так і спеціального характеру. З'ясовано поняття «адміністративне правопорушення у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів». Обґрунтовано авторський розподіл адміністративних правопорушень у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів на групи.

Деталізовано, що адміністративна відповідальність у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це застосування державними органами, посадовими особами та представниками влади встановлених державою заходів адміністративного примусу до громадян, а в певних випадках – і до організацій за порушення законності та державної дисципліни сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Розкрито особливості здійснення контрольованої поставки та оперативна закупівлі як методів адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Розділ 3. «Основні напрями оптимізації законодавства України у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» складається з двох підрозділів присвячених дослідженню проблем удосконалення чинного законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів відповідно до вимог міжнародних норм та стандартів.

У підрозділі 3.1 *«Систематизація та кодифікація законодавства України у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів як напрям його оптимізації»* запропоновано авторське тлумачення понять: «систематизація законодавства в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів»: це діяльність, пов'язана з упорядкуванням і удосконаленням законодавчих та інших нормативно-правових актів, зведення їх у єдину внутрішньо узгоджену систему; «кодифікація законодавства у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів»: це форма систематизації, яка здійснюється уповноваженими органами державної влади в процесі законотворчості та підзаконної нормотворчості в результаті якої приймається новий як за формою, так і за змістом кодифікаційний акт. Виділено три способи (форми) систематизації законодавства в сфері адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів: кодифікацію; інкорпорацію та консолідацію. Обґрунтовано, що кодифікації законодавства у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів можна поділити на дві групи: перша група – якій притаманні виключно кодифікаційна діяльність як різновид нормотворчості, друга група – характеризує кодифікацію як одну з форм систематизації.

Відзначається, що для кодифікації законодавства у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів необхідна сукупність наступних певних умов: а) стабільність антинаркотичного законодавства; б) внутрішня єдність системи такого законодавства; в) максимальна відповідність системи законодавства у сфері протидії незаконного обігу наркотиків у системі права; г) наявність узагальненої практики застосування антинаркотичного законодавства; д) наукова обґрунтованість кодифікації законодавства з питань адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів (наявність юридичної концепції формування нового антинаркотичного законодавства) тощо. Пропонується з метою удосконалення законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів на законодавчому рівні а) розробити критерії та процедуру внесення нових синтетичних наркотичних засобів в Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, яка б була швидкою і ефективною та передбачала створення відповідного механізму контролю за їх використанням; б) визначення повноважень суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, яка охоплювала б усю ієрархічну будову органів влади (як центральних, так і місцевих), з чітким визначенням функцій у цій сфері кожної структури.

Доведено нагальну потребу для вдосконалення законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів запропоновано та обґрунтована доцільність прийняття

Інструкції про організацію взаємодії МВС України з іншими державними органами, громадськими радами з питань профілактики і протидії поширенню наркоманії, громадськими об'єднаннями щодо проведення моніторингу ситуацій обігу синтетичних наркотичних засобів у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

У підрозділі 3.2 «Гармонізація та адаптація законодавства України у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів як напрям його оптимізації» пропонується авторське визначення категорій: «гармонізація законодавства у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» – це процес узгодження та прийняття спільними зусиллями всіма учасниками єдиних принципів, положень, актів у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; «адаптація законодавства у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів» – це процес приведення законів України та інших нормативно-правових актів з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів у відповідність з *acquis communautaire*.

Встановлено, що гармонізація законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів відбувається за допомогою різних засобів саме: адаптація, імплементація, стандартизація тощо. Основним засобом гармонізації в досліджуваній сфері є адаптація законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Обґрунтовано доцільність адаптування статті 21 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 року № 62/95-ВР до вимог міжнародно-правових актів: 1) підпункт с) пункту 4 ст. 3 Конвенції 1988 року; 2) підпункт d) пункту 4 ст. 3 Конвенції 1988 року; 3) ст. 14 Декларації про керівні принципи скорочення попиту на наркотики – в частині збереження за наркозалежними особами місця роботи або навчання в період проходження примусового лікування. Визначено про необхідність адаптування статті 14 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 року № 62/95-ВР до вимог Рекомендації Ради 2003/488/ЄС «Про запобігання та зменшення шкоди здоров'ю, пов'язаної із наркотичною залежністю» від 18 червня 2003 року щодо забезпечення: а) безкоштовного лікування від наркотичної залежності, з психологічною допомогою та реабілітацією; б) можливості доступу наркозалежним особам, що перебувають у місцях позбавлення волі до використання наркотичних засобів з лікувальною метою на законних підставах тощо.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й вирішення наукового завдання, що полягає в напрацюванні науково обґрунтованих пропозицій з удосконалення адміністрування протидії незаконному

обігу синтетичних наркотичних засобів, що сприятиме забезпеченню законності в окресленій царині, реалізації прав, свобод і законних інтересів учасників таких правовідносин.

У результаті проведеного дослідження автором сформульовано низку висновків і пропозицій, спрямованих на досягнення поставленої мети:

1. Установлено, що адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів можна розуміти як у широкому так вузькому значеннях. Так, в широкому значенні – це діяльність державних органів, технологічний процес підготовки, прийняття і здійснення управлінських рішень у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів у сукупності методів і засобів, за допомогою яких вирішуються завдання держави та здійснюється систематичний і спеціалізований вплив органів адміністрування на підвідомчі їм органи та об'єкти на основі адміністративної відповідальності за виконання рішень. У вузькому значенні – це практична діяльність, технологічний процес підготовки, прийняття і виконання управлінських рішень у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів стосовно конкретних, окремих елементів системи управлінських дій у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, врегульованих адміністративними нормами. Основу системи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів становить типовий підзаконний механізм державного управління у сфері протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів з властивим йому об'єктно-суб'єктним складом, правовим регулюванням, функціями, формами, методами, процедурами і провадженнями в рамках адміністративного процесу.

2. На основі аналізу законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів встановлено наступні етапи становлення та розвитку нормативної бази у цій сфері: 1948 – 1961 рр. – перший (початковий) етап, протягом якого відбулося виокремлення та усвідомлення проблеми синтетичних наркотичних засобів; 1961 – 1993 рр. – другий етап, протягом якого підписано низку міжнародно-правових договорів, які розширили сферу міжнародно-правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; 1993 – 2010 рр. – третій етап, протягом якого були прийняті найбільш важливі правові акти у галузі адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних; 2010 р. – по теперішній четвертий етап або сучасний етап характеризується ухваленням низки нормативно-правових актів, переважно регіонального характеру. Створення Департаменту протидії наркозлочинності Національної поліції України.

3. Запропоновано авторську класифікацію суб'єктів, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів можна класифікувати за такими критеріями: а) в залежності від характеру компетенції: 1) суб'єкти загальної компетенції – це Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації; 2) суб'єкти спеціальної компетенції: Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Департамент протидії наркозлочинності Національної поліції України та їх територіальні підрозділи; 3) суб'єкти змішаної (спільної) компетенції: Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція України, Міністерство

охорони здоров'я України, Служба Безпеки України, органи прокуратури, Державна фіскальна служба України, та інші центральні органи виконавчої влади щодо організаційно-практичного забезпечення профілактики та реабілітації наркозалежних осіб та ін.

4. Обґрунтовано, що під адміністративно-правовим механізмом адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів розуміти сукупність взаємопов'язаних методів, засобів і форм з метою досягнення ефективного функціонування, забезпечення прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб в сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, які повинні забезпечувати цей правовий режим. До основних елементів адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів віднесено: 1) норми адміністративно права та адміністративного процесу та джерела права; 2) адміністративно-правові відносини; 3) суб'єкти, які забезпечують адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотиків; 4) державні гарантії надання допомоги споживачам наркотиків тощо. У структурі даного механізму можуть бути виділені елементи, як норми тлумачення права, принципи права, акти застосування права, законність, правосвідомість та правову культуру.

5. Визначено форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Форми адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це зовнішній вияв юридично значущих процедур адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Виділено неправові та правові форми. Серед правових виділено спеціальні форми, які поділено три групи, які передбачені: а) в Законі України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», б) в Законі України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», в) у інших законодавчих та нормативних актів та їх види, а саме: 1) протидію незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів; 2) протидію незаконного вживанню синтетичних наркотичних засобів.

6. Встановлено методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це способи, прийоми, засоби практичного здійснення цілей, завдань, функцій і повноважень органів адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотиків їх посадових осіб у цій сфері. Основами методами в цій сфері є переконання та примус. Переконання у сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів – це метод, який полягає в застосуванні способів впливу на свідомість і поведінку людей і проявляється у використанні роз'яснювальних і виховних заходів із метою дотримання вимог чинного законодавства у цій сфері. Важливу роль відіграє адміністративний примус в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотиків, який визначається як застосування органами державної влади та їх посадовими особами, а у випадках, зазначених у законі, судами (суддями) або представниками громадськості, передбачених адміністративно-правовими нормами заходів впливу морального, майнового, особистісного та іншого характеру з метою запобігання і припинення

правопорушень в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотиків та притягнення винних до відповідальності.

7. Рекомендовано внести доповнення до положень ст. 1 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15 лютого 1995 р. № 60/95-ВР поняття «синтетичні наркотичні засоби (синтетичні наркотики)»: хімічні речовини синтетичного походження, що викликають зміну психічного стану людини, систематичне вживання яких формує залежність від них, набуває ознак соціального явища, та до положень ст.1 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 р. № 62/95-ВР поняття «незаконний обіг синтетичних наркотичних засобів»: це сукупність дій, які включає в себе всі види діяльності, пов'язані як із наркотиками так і прекурсорами, хімічними реактивами і обладнанням використовуваним при виготовленні синтетичних наркотичних засобів. Це надасть практичним працівникам правоохоронних органів враховувати шкоду від вживання синтетичних наркотичних засобів та правильно встановлювати відповідальність за наркоправопорушення.

8. З метою систематизації та кодифікації законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, аргументовано доцільність: а) проекту Інструкції про організацію взаємодії МВС України з іншими державними органами, громадськими радами з питань профілактики і протидії поширенню наркоманії, громадськими об'єднання щодо проведення моніторингу ситуацій обігу синтетичних наркотичних засобів у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів; б) внесення змін в Кодекс України про адміністративні правопорушення, щодо посилення відповідальності за незаконний продаж синтетичних наркотичних засобів неповнолітнім (ч.1.статті 42⁴).

9. Запропоновано внести доповнення до Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15 лютого 1995 р. № 62/95-ВР: а) ч. 4. статті 14 «Добровільне лікування осіб, хворих на наркоманію» доповнити наступним текстом: «Особі, яка добровільно звернулася до наркологічного закладу забезпечується лікування від наркотичної залежності, з психологічною допомогою та реабілітацією»; б) у статтю 21 «Обмеження прав особи, хворої на наркоманію, на період примусового лікування» викласти в наступній редакції: «Постанова суду про направлення особи, хворої на наркоманію, на примусове лікування не є підставою для звільнення її з роботи або припинення навчання у встановленому законодавством порядку».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Підгорний Б. А. Суб'єкти, що забезпечують адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів [Електронний ресурс] / Б. А. Підгорний // Теорія і практика правознавства. – 2014. – Вип. 1 (5). – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07>. – Заголовок з екрана.
2. Подгорный Б. А. Администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств: сущность и элементы / Б. А. Подгорный // Проблемы законности. – 2014. – Вып. 126. – С. 133–138..
3. Подгорный Б.А. Административно-правовой механизм администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств: сущность и элементы / Б. А. Подгорный // // Legea si Viata. – 2015. – № 5/2 . – С. 75 – 77.
4. Підгорний Б. А. Форми адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів: зміст та класифікація / Б. А. Підгорний // Право і суспільство. – 2015. – № 4. – Ч. 4. – С. 147 – 152.
5. Підгорний Б. А. Методи адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів: поняття та види / Б. А. Підгорний // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2015. – № 32. – Т. 3. – С. 60 – 64.
6. Підгорний Б. А. Принципи забезпечення недержавного сектору безпеки в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотиків / Б. А. Підгорний // Недержавний сектор безпеки: сучасний досвід та проблеми порівняльно-правового регулювання: тези доповідей сучасн.. II Міжн. наук.-практ. конф. (м. Харків, 19 квітня 2014 р.). – Х. : Планета-прінт, 2014. – С. 55 – 57.
7. Підгорний Б. А. Проблеми правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів / Б. А. Підгорний // Міжнародні та національні правові виміри забезпечення стабільності: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 25 – 26 квітня 2014. Львів, Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив». – Част. II. – 2014. – С. 36 – 38.
8. Підгорний Б. А. Теоретико-правові основи адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів / Б. А. Підгорний // Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи: матер. міжн. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 9 – 10 травня 2014 р.). – Дніпропетровськ.: ГО «Правовий світ», 2014. – С. 96 – 98.
9. Підгорний Б. А. Види суб'єктів, що забезпечують адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів / Б. А. Підгорний // Громадське суспільство в Україні: проблеми забезпечення правотворчої діяльності: матеріали науково-практичної конференції (м. Донецьк, 9-10 травня 2014 р.). – Донецьк, Східноукраїнська науково юридична організація, 2014. – С. 105 – 108.
10. Підгорний Б. А. Сутність та зміст гармонізації та адаптації законодавства України у сфері адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів / Б. А. Підгорний // Розвиток цивільної безпеки в контексті євроінтеграції, 25 листопада 2015 року: збірн. наук. праць за матер. міжн. наук.-практ. круглого столу (м. Харків, 25 листопада 2015 р.). – Х. : Вид.: «Плеяда», 2015. – С. 67 – 69.

АНОТАЦІЯ

Підгорний Б. А. Адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого Міністерства освіти і науки. – Харків, 2016.

Дисертаційна робота є одним із перших спеціальних комплексних досліджень правового регулювання адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні. На підставі дослідження теоретико-правових засад адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні, подано теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з розробкою теоретичних та практичних питань правового забезпечення адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Формулюються авторські дефініції окремих категорій, які застосовуються в сфері адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів в Україні, наводяться їх класифікації, визначаються особливості. Деталізовано зміст та елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів. Розкрито та охарактеризовано форми та методи адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Сформульовано пропозиції з удосконалення законодавства з питань адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

Ключові слова: адміністрування, протидія незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів, форми, методи, елементи адміністративно-правового механізму адміністрування протидії незаконному обігу синтетичних наркотичних засобів.

АННОТАЦИЯ

Подгорный Б. А. Администрирование противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств в Украине. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого Министерства образования и науки. – Харьков, 2016.

Диссертационная работа является одним из первых специальных комплексных исследований правового регулирования администрирования противодействия незаконному обороту синтетических

наркотических средств в Украине. На основании исследования теоретико-правовых основ администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств в Украине, представлены теоретическое обобщение и новое решение научной проблемы, связанной с разработкой теоретических и практических вопросов правового обеспечения администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств.

Формулируются авторские дефиниции отдельных категорий, которые применяются в сфере администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств в Украине, приводятся их классификации, определяются их особенности. Детализировано содержание и элементы правового механизма администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств. Раскрыты и охарактеризованы формы и методы администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств. Сформулированы предложения по совершенствованию законодательства по вопросам администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств. Так, с целью предоставления работникам правоохранительных органов возможности учитывать вред от употребления синтетических наркотических средств и правильно устанавливать ответственность за их правонарушения предложено внести дополнения к положениям Законов Украины «О наркотических средствах, психотропных веществах и прекурсорах» от 15 февраля 1995 года № 60/95-ВР понятие «синтетические наркотические средства», а понятие «незаконный оборот синтетических наркотических средств», в законодательный акт «О мерах противодействия незаконному обороту наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров и злоупотреблению ими» от 15 февраля 1995 года № 62/95-ВР. Обоснована целесообразность предусмотреть в Кодексе Украины об административных правонарушениях более строгую ответственность за действия с использованием синтетических наркотических средств, в отличие использования других наркотических средств особенно действий направленных на несовершеннолетних.

Ключевые слова: администрирование, противодействие незаконному обороту синтетических наркотических средств, формы, методы, элементы административно-правового механизма администрирования противодействия незаконному обороту синтетических наркотических средств.

ABSTRACT

Pidgorny B. A. The administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics in Ukraine. –On the rights of the manuscript.

The dissertation for obtaining the scientific degree of Candidate of Legal Sciences in specialty 12.00.07 – administrative law and process; financial law; information law. – Yaroslav Mudryi National Law University, Ministry of Education and Science of Ukraine – Kharkiv, 2016.

The dissertation is one of the first special comprehensive researches of legal regulation of the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics in Ukraine. Based on the research of theoretical and legal foundations of the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics in Ukraine, theoretical generalization and new solution of scientific problems related to the development of theoretical and practical issues of legal support of administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics are presented. The author formulates the definitions of certain categories, which are used in the administration of combating illicit trafficking of synthetic drugs in Ukraine, gives their classifications, determined by their features. Content and elements of the administrative and legal mechanism of the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics are detailed. The author reveals and describes the forms and methods of the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic drugs. Suggestions to improve the legislation on the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics have been formulated.

Key words: administration, counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics, forms, methods, elements of administrative and legal mechanism of the administration of counteraction of illegal trafficking of synthetic narcotics.

Відповідальний за випуск
кандидат юридичних наук, доц. Шевчук О. М.

Підписано до друку 02. 09. 2016 р. Формат 60x90/16

Папір офсетний. Віддруковано на ризографі.

Ум. друк. арк. 0,7. Обл.-вид. арк. 0,9

Тираж 100 прим. Зам. № 1948

Друкарня Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77